

Rapport

Projectnummer: 368875
Referentienummer: Verkennend natuuronderzoek stuw Boëms Jeu_C1
Datum: 11-06-2020

Verkennend natuuronderzoek stuw Boëms Jeu

Oriënterend natuuronderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Concept

Opdrachtgever:
Waterschap Limburg

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek stuw Boëms Jeu
Subtitel	Oriënterend natuuronderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	368875
Referentienummer	Verkennend natuuronderzoek stuw Boëms Jeu_C1
Revisie	C1
Datum	11-06-2020
Auteur	Layze Hoogland
E-mailadres	layze.hoogland@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jody Ettema
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en beschrijving plangebied	4
1.4	Voorgenomen ingreep	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
2.4	Conclusie	8
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Resultaten.....	11
3.3.1	Planten.....	11
3.3.2	Vleermuizen	11
3.3.3	Grondgebonden zoogdieren	12
3.3.4	Vogels.....	13
3.3.5	Reptielen en amfibieën	13
3.3.6	Vissen	14
3.3.7	Ongewervelden.....	14
4	Natuurbeleidskaders	15
4.1	Toetsingskader	15
4.2	Inventarisatie	16
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	16
4.4	Conclusie	16
5	Houtopstanden	17
5.1	Toetsingskader	17
5.2	Inventarisatie	17
5.3	Analyse van mogelijke effecten	19
5.4	Conclusie	19
6	Kansen voor biodiversiteit	20
7	Conclusies	21
7.1	Natura 2000-gebieden.....	21
7.2	Soortenbescherming	21
7.3	Provinciaal natuurbeleid	21
7.4	Houtopstanden	21

7.5	Invasieve exoten.....	21
-----	-----------------------	----

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De duiker onder de parkeerplaats van café Boëms Jeu, welke de watergang parallel aan de Putweg (hierna; Putweg) verbindt met de Kabroekse beek, vormt een knelpunt om voldoende water te kunnen afvoeren bij piekbuien. Het Waterschap Limburg is voornemens om de stuw her in te richten. De werkzaamheden hebben mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten of (natuur)gebieden. Sweco Nederland B.V. is daarom gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren. Aanvullend zijn vrijblijvende adviezen opgenomen ten behoeve van het versterken van de biodiversiteit en de aanpak van binnen het plangebied aanwezige, invasieve exoten.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen de voorgenomen werkzaamheden aan de wet- en regelgeving voor natuur binnen de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
  - Natura 2000-gebieden
  - Soorten
  - Houtoptanden
- Provinciaal beleid.
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel door provinciaal beleid beschermde gebieden buiten het NNN.

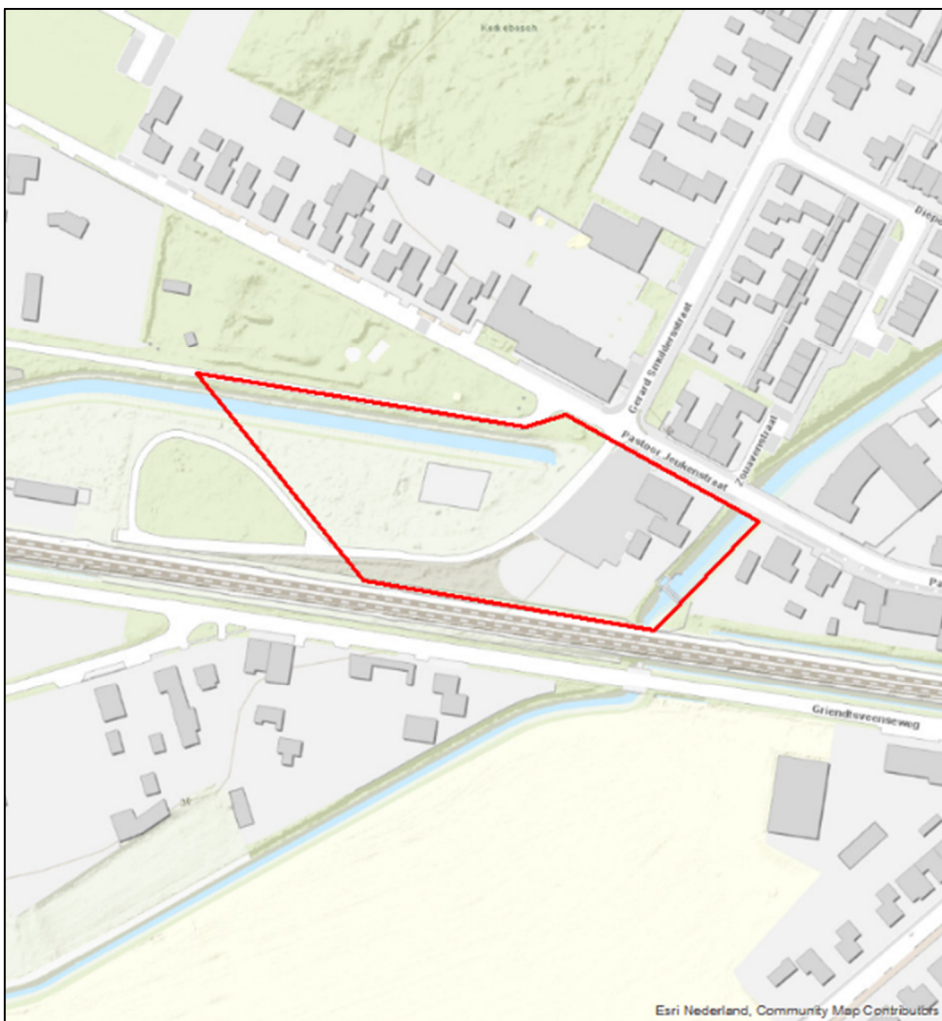
Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied. Dit betreft toetsing van effecten op beschermde Natura 2000-gebieden en beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast is getoetst op effecten die een raakvlak hebben met het natuurbeleidskader van de provincie Limburg. In de voorliggende rapportage worden de mogelijke vervolgstappen besproken in relatie tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en eventueel te volgen procedures

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een watergang nabij café Boëms Jeu, ten oosten van de Midden Peelweg (N277) en ten noorden van het spoor in America, provincie Limburg. Het deel van de watergang dat deel uitmaakt van het plangebied beslaat een tracé van ongeveer 200 meter, welke parallel loopt aan de Putweg. De oevers hebben een talud van ca. 1:1,5 en zijn begroeid met algemene, korte gras- en kruidensoorten, kenmerkend voor een relatief voedselrijk milieu. Tussen het spoor en de watergang Putweg bevinden zich de Gerard Smuldersstraat en enkele houtopstanden. Een globale impressie en de ligging van het plangebied zijn weergegeven in figuur 1.1 en 1.2.

Figuur 1.1 Impressie plangebied

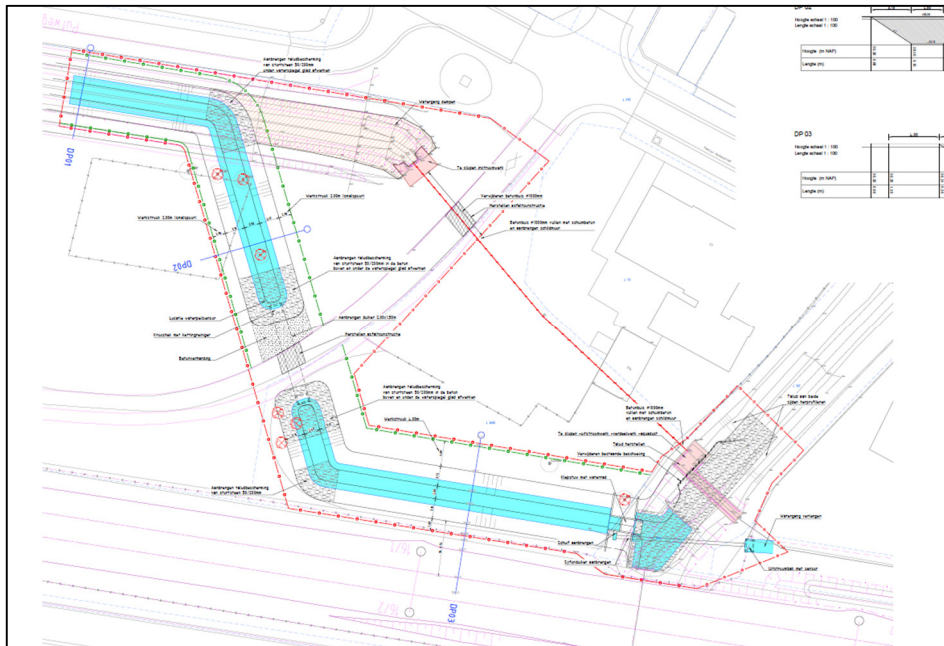

Figuur 1.2 Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd)

1.4 Voorgenomen ingreep

Momenteel bestaat de verbinding tussen de Putweg en de Kabroeksebeek uit een duiker onder de parkeerplaats van Boëms Jeu. Vanwege de verschillende knelpunten en belemmeringen die deze duiker vormt, wordt deze afgedicht met betonschuim en zullen de instroomwerken worden gesloopt. Om de Putweg en Kabroeksebeek wederom met elkaar te verbinden zal een open watergang incl. werkpad (met een enkele, kleinere duiker onder de G. Smuldersstraat) worden gegraven ten zuiden van het café. Hiervoor worden enkele

bomen gekapt. Overige werkzaamheden bestaan onder andere uit het plaatsen van betonverharding, aanbrengen van stortsteen op taluds, het herstellen van het talud en het plaatsen van een klepstuw met waterrad. In figuur 1.3 is het concept met de voorgenoemde ingreep weergegeven.

Figuur 1.3 De beoogde eindsituatie waarbij de huidige verbinding via een duiker (rode lijn) wordt gedicht en een nieuwe, open watergang wordt gegraven (lichtblauw)

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan

of een vergunning voor het project worden verleend, indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er effecten optreden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

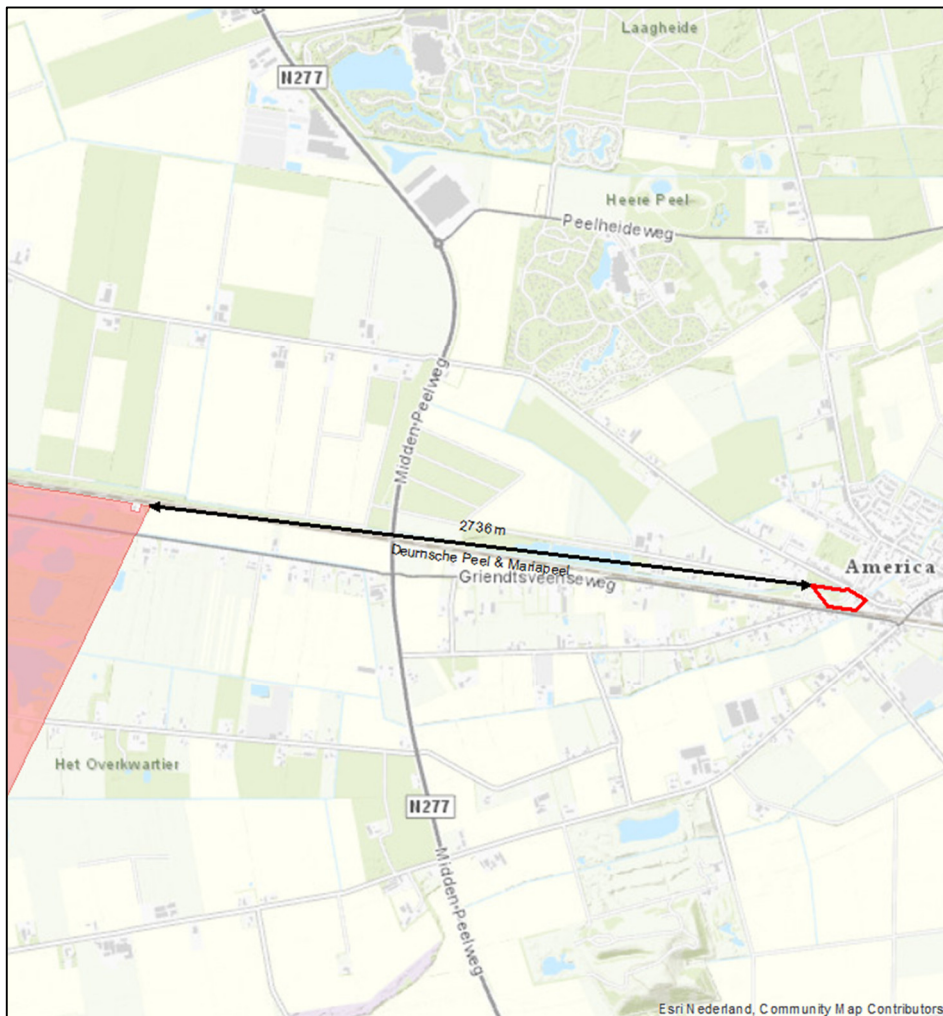
Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de kaart van PDOK met de Natura 2000-gebieden, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is dat zich op circa 2,7 kilometer van het plangebied bevindt (zie figuur 2.1). Overige gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand en zijn gelet op deze aanzienlijk afstand in de voorliggende toetsing buiten beschouwing gelaten.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies of versnippering van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Directe effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken tot enkele honderden meters ver. Deze kunnen vanwege de grote afstand tot de Deurnsche Peel & Mariapeel, derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie, zoals graafmaterieel en vrachtwagens. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk over grote afstanden verspreiden en als gevolg van een toename van stikstofdepositie negatieve effecten veroorzaken in de vorm van verzuring en vermesting in de Deurnsche Peel & Mariapeel. In dit Natura 2000 gebied zijn enkele stikstofgevoelige habitattypen aanwezig, namelijk herstellende & actieve hoogvenen en droge heiden. Ook kunnen stikstofgevoelige kwalificerende leefgebieden van soorten aanwezig zijn. Het uitvoeren van een stikstofdepositieberekening is derhalve noodzakelijk. In de gebruiksfase is geen sprake van een toename aan stikstofdepositie.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd)

2.4 Conclusie

Gelet op de afstand van het plangebied tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Gelet op de afstand tussen de het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en het plangebied is er waarschijnlijk sprake van een tijdelijke toename in stikstofdepositie met effecten in de vorm van verzuring en vermisting als gevolg. Significant negatieve effecten door verzuring en vermisting zijn derhalve niet op voorhand uitgesloten. Om deze reden dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn-* en *Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat

exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

In provincie Limburg geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn¹, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, steenmarter², tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat*), reptielen (*hazelworm³ en levendbarende hagedis⁴* en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

¹ Vrijgesteld van maart t/m april en juli t/m november

² Vrijgesteld van half augustus t/m februari

³ Vrijgesteld van juli t/m september

⁴ Vrijgesteld van half augustus t/m half oktober

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 8 mei 2020 door Layze Hoogland, een deskundig ecooloog van Sweco.

3.3 Resultaten

3.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming binnen en in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied bestaat uit een voedselrijke watergang waarvan de oevers zijn begroeid met korte, algemeen voorkomende grassen en kruiden zoals fluitenkruid, vingerhoedskruid, ooievaarsbek, grote brandnetel en braam. Het overige deel van het plangebied bestaat uit een verharde parkeerplaats. De aanwezige soorten zijn kenmerkend voor een voedselrijke ondergrond met ongeschikte groeiplaatsen voor beschermde flora.

Effectenanalyse

Op basis van het ontbreken van bekende verspreidingsgegevens en geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied is het voorkomen van beschermde flora op voorhand uitgesloten.

3.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van gewone grootoorvleermuis in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Het is daarnaast aannemelijk dat algemene soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis voorkomen binnen of in de omgeving van het plangebied.

Soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn gebouw bewonende soorten die verblijfplaatsen kunnen hebben in o.a. spouwmuren, onder dakpannen, of op zolders mits deze over geschikt microklimaat beschikken. In het plangebied is echter geen bebouwing aanwezig, wel in de directe omgeving hiervan. Deze zullen door de voorgenomen ingreep echter niet worden aangetast. Vleermuizen gebruiken, soortafhankelijk, tevens bomen met gaten en spleten als vaste rust- en voortplantingsplaats. Gewone grootoorvleermuis is een soort die zijn verblijfplaats kan hebben in zowel bomen als bebouwing. Binnen het plangebied bevinden zich enkele bomen die van dusdanige omvang zijn, dat deze mogelijk beschikken over holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis en/of watervleermuis. Het gaat om de zomereik en zwarte populier aan de parkeerplaatszijde van het plangebied en de zomereik aan de achterzijde van Café Boëms Jeu. Gelet de kapvoornemens voor deze bomen, is het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijke functie van deze bomen noodzakelijk.

Tussen jachtgebieden en verblijfplaatsen maken vleermuizen gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap, zoals bijvoorbeeld bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en watergangen als vliegroute. Binnen het plangebied zijn dergelijke elementen aanwezig in de vorm van beplanting langs het spoor en de Putweg. De bomen die gekapt worden ten behoeve van de ingreep betreffen echter enkele alleenstaande bomen die geen deel uitmaken van een lijnvormig element. Daarnaast vormt het spoor zelf een lijnvormig element dat kan dienen als lijnvorming element. Een functie van (de bomen in) het plangebied als essentiële vliegroute is op voorhand uitgesloten.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in (de omgeving van) het plangebied. Zij foerageren mogelijk in het nabijgelegen 'Beukenhof', de ruigtes rondom de watergang en boven de waterspiegel van de watergang zelf. Omdat vleermuizen boven de waterspiegel foerageren is met het graven van de nieuwe watergang geen sprake van aantasting van mogelijk foerageergebied boven de bestaande watergang. Ook wordt met de ingreep een open watergang gerealiseerd, waardoor een groter areaal foerageergebied voor vleermuizen beschikbaar komt. Verstoring van de watergang als foerageergebied worden voorkomen door enkel overdag te werken en de eventuele inzet van bouwverlichting, mochten materialen op locatie worden opgeslagen, te beperken of zodanig in te zetten dat er geen uitstraling naar de omgeving plaatsvindt.

Effectenanalyse

Met de voorgenomen ingreep worden mogelijk rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Het betreft een drietal grotere bomen waar kapvoornemens voor zijn. Hierdoor is het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar de functie van de bomen voor vleermuizen noodzakelijk. Een functie van het plangebied als (essentieel) foerageergebied en/of vliegroute kan op voorhand worden uitgesloten.

3.3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van zoogdieren die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreffen waarnemingen van eekhoorn en das (Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Het plangebied is beoordeeld op typische elementen die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en verblijfsplaatsen, evenals geschikt leefgebied, voor beschermde (niet vrijgestelde) soorten van de soortgroep overige zoogdieren. In de omgeving van het plangebied zijn verschillende bossen en bosschages aanwezig die mogelijk geschikt habitat vormen voor eekhoorn, das en kleine marterachtigen zoals steenmarter en boommarter. Dassen en kleinere marterachtigen kunnen hier burchten en verblijfsplaatsen in hebben, er foerageren en zodoende ook incidenteel in het plangebied voorkomen. De huidige inrichting van het plangebied als half-verharde parkeerplaats en omheinde achtertuin langs het spoor voldoet echter niet aan de habitatseisen van deze soorten. Een functie als essentieel leefgebied is derhalve op voorhand uitgesloten.

Effectenanalyse

Het plangebied beschikt niet over geschikt biotoop om de fungeren als essentieel leefgebied voor eerdergenoemde en andere beschermde soorten uit deze soortgroep. Een functie van het plangebied als essentieel leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (beschermd conform art. 3.5 Wnb) is vanwege de huidige inrichting derhalve op voorhand uitgesloten.

Wel kunnen algemeen voorkomende, beschermde soorten als egel, konijn, haas, en verscheidene muissoorten in het plangebied voorkomen (beschermd conform art. 3.10).

Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een categorie 1 t/m 3 jaarrond beschermde nestplaats. We stellen in de omgeving onder andere waarnemingen vast van buizerd, gierzwaluw, huismus, sperwer en slechtvalk (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

De bomen en bosschages in de wijde omgeving van het plangebied vormen geschikt broedbiotoop voor vogels zoals buizerd, sperwer en havik en het omliggende gebied met hierin een half open landschap met verspreide houtopstanden kan daarbij fungeren als jachtbiotoop. Door de inrichting van het plangebied als half-verharde parkeerplaats is een functie als essentieel leefgebied voor deze soorten op voorhand uitgesloten. Er zijn binnen het plangebied zelf en in de bomen in de directe omgeving tevens geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van deze, of overige soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. De waarnemingen van huismus en gierzwaluw zijn afkomstig uit de bebouwing in de omgeving van het plangebied, geschikt (broed)biotoop is voor deze soorten niet aanwezig binnen de invloedssfeer van het plangebied.

Het is echter mogelijk dat algemeen voorkomende broedvogels nestelen in de bomen binnen het plangebied gedurende de periode van ca. half maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Effectenanalyse

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen in de bomen in (de directe omgeving van) het plangebied. Het plangebied maakt tevens geen deel uit van het leefgebied van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk

Men dient tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen, met name in de te kappen bomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat in gebruik zijnde nesten niet aangetast worden en broedende vogels niet opzettelijk verstoord worden. Aanbevolen wordt om de werkzaamheden dan ook buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien tijdens het broedseizoen gewerkt wordt, dient men te voorkomen dat broedvogels zich gaan vestigen in het plangebied om verstoring te voorkomen.

3.3.5 Reptielen en amfibieën

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen bestaande waarnemingen bekend van amfibieën en reptielen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb). Het plangebied kwalificeert als leefgebied voor algemeen voorkomende beschermde soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad.

Effectenanalyse

De inrichting als van het plangebied als halfverharde parkeerplaats voldoet niet aan de landbiotoopeisen van beschermde amfibieën en reptielen, die doorgaans structuur- en kruidenrijke, iets vochtige vegetatiestructuren behoeven met een goede strooisellaag. Het is mogelijk dat reptielen zoals levendbarende hagedis zich langs de spoorweg begeven, op de

ballaststenen zonnen en zodoende incidenteel in het plangebied kunnen voorkomen. Een functie van het plangebied als essentieel leefgebied is echter op voorhand uitgesloten.

De bestaande watergang beschikt over vrij steile oevers en beschikt niet over voldoende geschikte watervegetatie en is door zijn huidige inrichting als afwateringssloot niet geschikt om te kunnen fungeren als voortplantingsbiotoop voor beschermde amfibieën. Een functie van de watergang als voortplantingsbiotoop is derhalve op voorhand uitgesloten. De bestaande watergang is mogelijk enkel geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën zoals bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander.

Effectenanalyse

Gezien het ontbreken van bestaande waarnemingen binnen het plangebied, bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop is de aanwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen is niet noodzakelijk.

De bestaande watergang is mogelijk geschikt voor algemeen voorkomende, beschermde amfibieën. Deze zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Ingeval de watergang gedempt dient te worden ten behoeve van de ingreep dient echter in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met aanwezigheid van deze soorten.

3.3.6 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen bestaande waarnemingen bekend van vissen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

De huidige watergang is door de inrichting als afwateringssloot zonder watervegetatie niet geschikt voor beschermde vissoorten. Het is wellicht mogelijk dat ten behoeve van de ingreep de watergang gedempt dient te worden. In elk geval dient in het kader van de zorgplicht (artikel 1.11 (lid 1 & 2) Wnb) rekening te worden gehouden met algemeen voorkomende niet-beschermde vissoorten.

Effectenanalyse

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten door het ontbreken van (recente) waarnemingen en geschikt biotoop. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Ingeval de watergang ten behoeve van de werkzaamheden gedempt dient te worden dient in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met algemene niet-beschermde vissoorten.

3.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In de directe omgeving van de voorgenomen ingreep zijn waarnemingen bekend van ongewervelden die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft hier het voorkomen van het spiegeldikkopje (Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Het spiegeldikkopje leeft in vochtige tot natte grazige ruigten bij beek begeleidend broekbossen of hakhoutbosjes en (gedegeneerde) hoogveengebieden. Dit biotoop ontbreekt binnen het plangebied. Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans (zeer) zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied. Gelet op de aard en inrichting van het plangebied als watergang met steile, kort gemaaide oevervegetatie is deze ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden. Daarnaast is de enkele waarneming van deze soort op dusdanig grote

afstand van het plangebied dat het voorkomen van het spiegeldikkopje op de projectlocatie op voorhand is uitgesloten.

Effectenanalyse

Het voorkomen van beschermde ongewervelden binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten op basis van bestaande verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

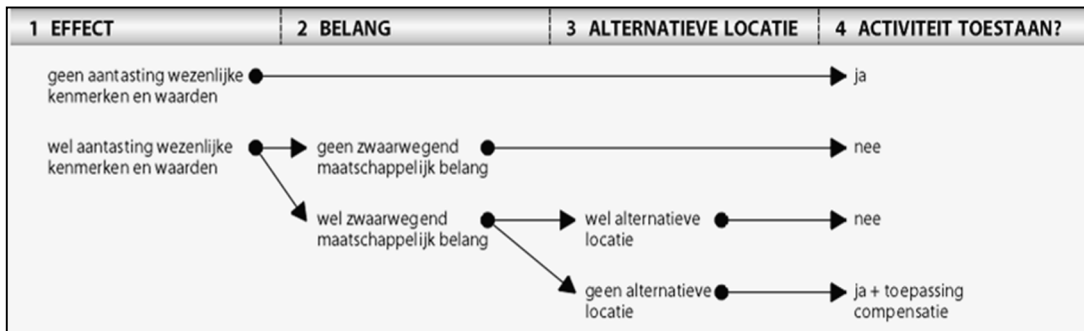
- Provinciaal beleid
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN)
  - Provinciaal omgevingsplan Limburg (POL)

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het POL (provinciaal omgevingsplan Limburg) is provinciaal vastgelegd in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Hierin zijn twee groene natuurzones te onderscheiden, de goudgroene en zilvergroene natuurzones. De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland.

Binnen de goudgroene natuurzone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De bronsgroene landschapszone omvat landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden, maar kan ook monumenten, kleinere landschapselementen en waterlopen en dergelijke omvatten. De bronsgroene landschapszone maakt ook geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe. In Figuur 4.1 figuur 4.1 is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

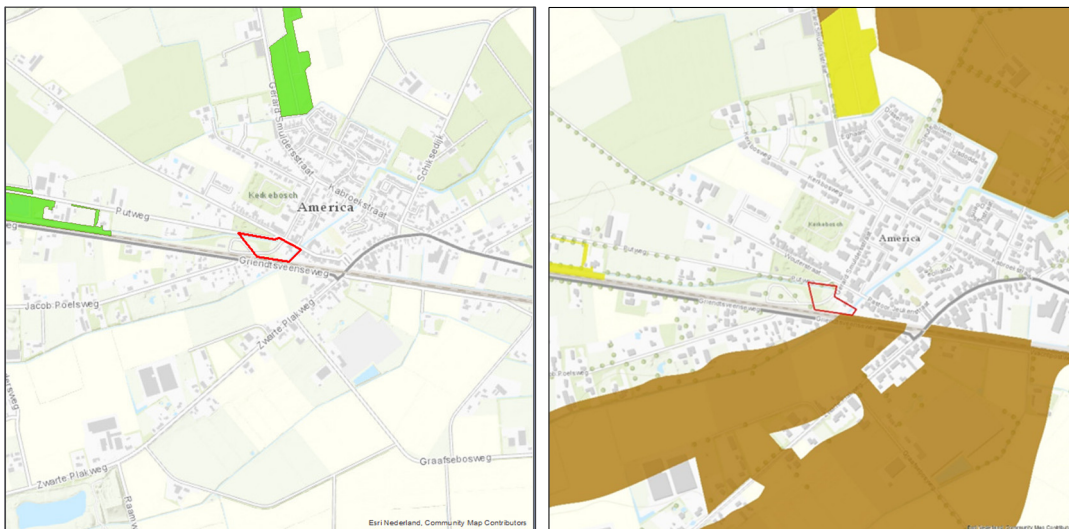
Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van POL gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Limburg is de externe werking van het POL niet van toepassing. Een "nee, tenzij-toets" behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 4.1 Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Goudgroene natuurzone (zie figuur 4.2). Wel liggen gebieden die zijn aangewezen tot de bronsgroene landschapszone in de directe omgeving van het plangebied; ten zuiden van het plangebied, aan de overzijde van de spoorweg.

Figuur 4.2 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen & geel gearceerd) en de Bronsgroene landschapszone (bruin gearceerd).

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het POL waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. In de provincie Limburg hoeven effecten door externe werking op het NNN niet te worden getoetst, waardoor een nadere beschouwing op blijvende, negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden of kernkwaliteiten van het POL in de vorm van een het 'nee, tenzij'-toets niet noodzakelijk is.

4.4 Conclusie

Er is geen noodzaak tot een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij-principe'. Er zijn geen belemmeringen vanuit provinciaal beleid en het nemen van vervolgstappen is niet noodzakelijk.

5 Houtopstanden

5.1 Toetsingskader

Wet natuurbescherming

Houtopstanden buiten de bebouwde kom, bestaande uit een rij van tenminste 20 bomen of een oppervlakte van tenminste 10 are (1000m²), zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming tenzij deze zich binnen de bebouwde kom bevinden. Deze bescherming geldt ook wanneer een (klein) deel van dergelijke beplantingen geveld wordt.

Een 'kennisgeving van voorgenomen velling' indienen bij het bevoegd gezag, bij deze de provincie Limburg is nodig bij een velling van houtopstanden die zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming. De eigenaar van grond, waarop een houtopstand anders dan bij wijze van dunning is geveld of op andere wijze tenietgegaan, is verplicht binnen een tijdvak van drie jaren na de velling of het tenietgaan van de houtopstand te herbeplanten volgens regelen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen.

Bovenstaand is niet nodig wanneer de houtopstanden vallen onder de volgende categorieën:

- a. houtopstanden op erven en in tuinen;
- b. andere houtopstanden dan op erven en in tuinen binnen een bebouwde kom als bedoeld in het volgende lid;
- c. wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit niet geknotte populieren of wilgen;
- d. vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- e. fijnsparren en andere (schub)coniferen, kleiner dan 7,5 m, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- f. kweekgoed;
- g. meidoorn, sierkers, sierpeer en sierappel;
- h. het periodieke vellen van griend- en hakhout wordt voor de toepassing van deze wet niet onder vellen begrepen;
- i. dunning van houtopstanden, dat wil zeggen het periodiek vellen welke uitsluitend dient als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de houtopstand;
- j. indien de velling van de houtopstand benodigd is voor de uitvoering van een werk in overeenstemming met een goedgekeurd bestemmingsplan.

Gemeentelijk beleid

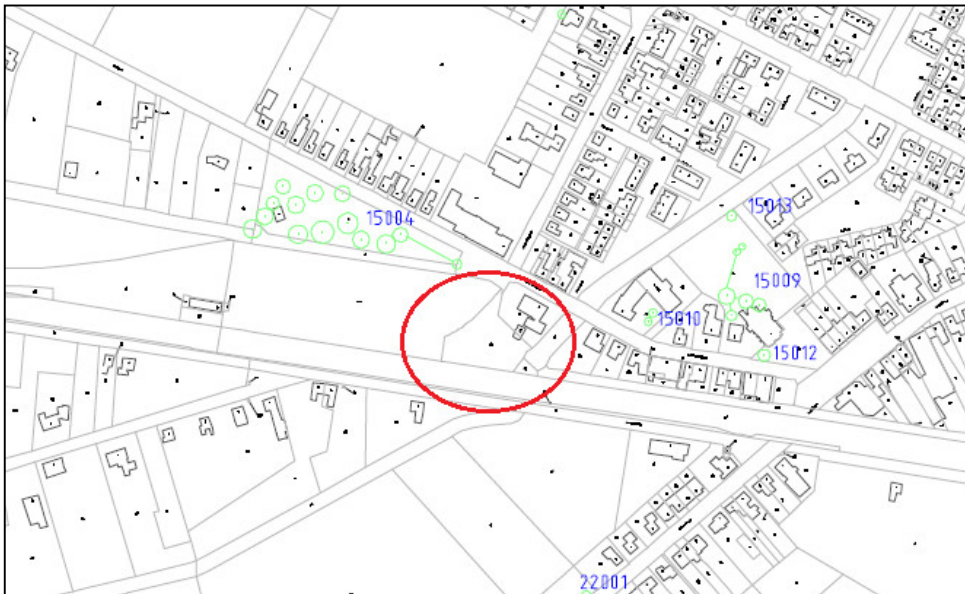
Binnen de grens van de 'Bebouwde kom Boswet' is de lokale Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Horst aan de Maas van toepassing. De grens van de 'Bebouwde kom Boswet' kan gelijk zijn aan de gemeentegrens, of specifiek ten gunste van een boom- of groenstructuur zijn aangewezen. In geval van de gemeente Horst aan de Maas is de gemeentegrens aangehouden. Binnen de gemeente wordt een onderscheid gemaakt tussen monumentale bomen (+80 jaar), bijzondere bomen (+50 jaar), bomen in beschermde gebieden en overige, gemeentelijke houtopstanden. Voor bijzondere bomen geldt het 'nee, tenzij'-principe. Voor monumentale bomen wordt in beginsel geen kapvergunning verleend⁵. De locaties van bijzondere en monumentale bomen zijn vastgelegd in

5.2 Inventarisatie

De te kappen bomen zijn weergegeven in figuur 5.1. Het betreft enkele bomen verspreid over het plangebied. In tabel 5.1 is een overzicht opgenomen van de te kappen bomen.

⁵ Beleidsplan duurzaam & integraal boombeheer Horst aan de Maas, 2011

Figuur 5.2 Locaties van monumentale bomen (groene cirkels) en het plangebied (rode cirkel)

5.3 Analyse van mogelijke effecten

Het plangebied ligt in zijn geheel binnen de gemeentegrens van Horst aan de Maas, waardoor houtopstanden beschermd zijn conform de lokale APV. Binnen het plangebied zelf zijn geen monumentale of bijzonder aanwezig. Wel zijn deze aanwezig in de omgeving, namelijk in het zogenoemde 'Beukenhof'. Het is echter niet noodzakelijk om deze bomen te vellen ten behoeve van de voorgenomen ingreep. Hierdoor is het aanvragen van een omgevingsvergunning niet noodzakelijk.

Conclusie

De te kappen bomen vallen binnen de gemeentegrens van gemeente Horst aan de Maas, en zijn zodoende beschermd conform de APV. Voor het kappen van de bomen zoals weergegeven in figuur 5.1 is géén omgevingsvergunning noodzakelijk, doordat deze niet als monumentaal of bijzonder zijn aangemerkt door de gemeente.

6 Kansen voor biodiversiteit

Het herinrichten van een watergang biedt goede kansen om de biodiversiteit te versterken. Door de juiste keuzes te maken, kan worden bijgedragen aan de landschappelijke- en natuurwaarden van de omgeving, met name het die van het nabijgelegen Beukenhof en de Kabroekse beek.

Natuurvriendelijke oevers

De oevers van de watergang zijn relatief steil. Wij adviseren de taluds (deels) te verflauwen. Hiermee worden natuurvriendelijke oevers gecreëerd, wat zeer gunstig is voor de ontwikkeling van een aantrekkelijke oeervervegetatie, amfibieën, libellen en andere soorten. In figuur 5.1. zijn een tweetal voorbeelden weergegeven.

Figuur 6.1 Voorbeelden natuurvriendelijke oevers (bron; Tribute Greenfix & Het Kontakt)

Inrichting en beheer

De herinrichting van de watergang biedt ook goede mogelijkheden om het talud en parallelle groen structuren aantrekkelijk en biodivers in te richten. Het te vergraven talud en parallelle groenstructuur kan eenvoudig ingezaaid worden met een passend, inheems bloemrijk grasmengsel, dat zorgt voor stevigheid van het talud. Hiermee maakt u het gebied mooier, stimuleert u de biodiversiteit én draagt u bij aan een duurzame en ecologische bestrijding van de eikenprocessierups. Om de kwaliteit en functionaliteit te borgen dient het beheer afgestemd te worden met de inrichting en het doel.

Figuur 6.2 Kruidenrijk talud (links) en bloemrijk grasmengsel (rechts).

7 Conclusies

7.1 Natura 2000-gebieden

Gelet op de afstand van het plangebied tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Gezien de afstand tussen de Deurnsche Peel & Mariapeel en het plangebied is er mogelijk sprake van een tijdelijke toename in stikstofdepositie met effecten in de vorm van verzuring en vermessing als gevolg. Daar negatieve gevolgen niet op voorhand zijn uitgesloten dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

7.2 Soortenbescherming

Binnen het plangebied zijn mogelijk soorten aanwezig of te verwachten die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming en die mogelijk negatief beïnvloed worden als gevolg van de voorgenomen ingreep. Het betreft de mogelijke aanwezigheid van rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in een drietal van de te kappen bomen. Dit zijn de zomereik en populier aan de parkeerplaatszijde en de zomereik aan de achterzijde van het café Boëms Jeu. Middels aanvullend onderzoek uit te voeren kan de daadwerkelijke functie van deze bomen als verblijfplaats voor vleermuizen worden vastgesteld. Hieruit volgt de eventuele noodzaak voor ontheffingsplicht inzake de Wet natuurbescherming.

Daarnaast is het mogelijk dat algemeen voorkomende en beschermde soorten voorkomen in het gebied zoals, onder andere, bastaardkikker, gewone pad, ree, konijn en vos. Deze soorten zijn echter vrijgesteld van ontheffingsplicht bij uitvoering van ruimtelijke ingrepen.

Tot slot, met betrekking tot de te kappen bomen, dient men tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. We adviseren dan ook ten aanzien om de kapwerkzaamheden buiten de kwetsbare periode uit te voeren, mits de bomen geen essentiële functie hebben voor vleermuizen.

7.3 Provinciaal natuurbeleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van gebieden die zijn aangewezen binnen het POL waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. In de provincie Limburg hoeven effecten door externe werking op het NNN niet te worden getoetst, waardoor een nadere beschouwing op blijvende, negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden of kernkwaliteiten van het POL in de vorm van een het 'nee, tenzij'-toets niet noodzakelijk is.

7.4 Houtopstanden

De te kappen bomen vallen onder de APV van gemeente Horst aan de Maas. Voor het kappen van de bomen is geen omgevingsvergunning noodzakelijk, doordat deze niet als monumentaal of bijzonder zijn aangemerkt. De bomen zijn tevens niet kapmeldingsplichtig onder de Wet natuurbeschermingswet voor het onderdeel houtopstanden.

7.5 Invasieve exoten

Tijdens oriënterend veldbezoek is een groeiplaats van Japanse Duizendknoop vastgesteld rondom de stuw bij de Kabroeksebeek. Het is belangrijk om verspreiding naar nieuwe gebieden en verdere uitbreiding binnen het plangebied te voorkomen. Japanse

duizendknoop is zeer moeilijk te bestrijden zodra deze goed gevestigd is (groeiplaats > 50 stengels). Het gevaar van (grote) groeiplaatsen van duizendknopen is dat de ondergrondse wortelstokken en stengels erg sterk groeien, en hierbij bestrating, muren, leidingen en ondergrondse infrastructuur kunnen beschadigen. Funderingen en constructies kunnen worden aangetast doordat de wortels kleine kieren binnen groeien en ze zo kunnen breken. Dit is gezien de situatie van de groeiplaats op korte afstand van het spoor een belangrijk aandachtspunt. Bovendien verdringt de soort het leefgebied van inheemse soorten, hetgeen schadelijk is voor behoud van inheems natuur en biodiversiteit.

Er zijn diverse methode om Japanse duizendknoop te bestrijden welke staan beschreven in verschillende soortmanagementplannen voor verschillende werkvelden, o.a. voor ProRail. Meestal zijn de afzonderlijke maatregelen niet volledig effectief. Aanpak en bestrijding van Japanse duizendknoop vergt maatwerk. Wij helpen graag bij het maken van de juist bestrijdingsaanpak.